

skepsis Blog

☰ Menu

Op mannenjacht met astrologie

22/05/2008 door Rob Nanninga

MANNEN / VROUWEN	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Ram			+	-	+		+			-	+	
2. Stier				+	+	+		+		+	+	-
3. Tweelingen	+	-			+		+	-	+	+	+	-
4. Kreeft	-	+	-		+		+	+	+	+	+	+
5. Leeuw		+	+	+	+		+			-	+	+
6. Maagd	+	+	+					+	-	+	+	-
7. Weegschaal			-	-	+	+	+	-	+	+	+	+
8. Schorpioen	+	+	-	+	+	+					+	+
9. Boogschutter	+	-	-	-	+	+			+	+	+	+
10. Steenbok		+	+	+	+	+		+		+	+	+
11. Waterman	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
12. Vissen			-	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Hoe kun je als eigentijdse vrouw een leuke man aan de haak slaan? Dat hangt af van zijn sterrenbeeld, beweert Liz Rose. Zij schreef het boek *Bedazzled*, waarin ze astrologische adviezen geeft. Uitgeverij Andromeda publiceerde een Nederlandse vertaling onder de titel *Bedazzle je man*. Op de achterkant van het boek staat dat het in Amerika een 'ware hype' veroorzaakte. Uitgever Willem Jan van de Wetering is naar eigen zeggen heel blij dat hij de kans kreeg om zo'n goeie en succesvolle bestseller uit te brengen. Hij zorgde ervoor dat het tijdschrift *Santé* vijf pagina's inruimde voor een interview met Liz Rose.

Wie de Amerikaanse versie van het boek opzoekt, ontdekt dat er sinds 2003 nog maar één druk is verschenen. Bij Amazon heeft het boek momenteel een *sales rank* van #1419753 (erg laag). Er staan slechts drie reacties van lezers op de site. Twee zijn afkomstig van dezelfde persoon, die geen andere recensies voor Amazon schreef. Zij is vermoedelijk een schoonzus van de auteur (en de tweede lezer zal wel een vriendin zijn). Bij mijn plaatselijke boekhandel zag ik echter een hele stapel exemplaren van de Nederlandse versie. De grootspraak van Willem Jan van de Wetering heeft blijkbaar gewerkt!

“Mijn ervaring is dat de kans dat iemands persoonlijkheid strookt met zijn sterrenbeeld ongeveer negentig procent is”, zegt Liz Rose in het kritiekloze interview dat Rosa Koelemeijer voor *Santé* schreef (febr. 2008). Liz vertelt ook dat ze in het verleden economie studeerde. In haar boek schrijft ze: “Het sterrenbeeld waaronder de man geboren is geeft angstvallig veel inzicht op wat er werkelijk vanbinnen afspeelt. ... Het is dus heel simpel: het enige wat je nodig hebt is het sterrenbeeld van de man.” Om daar stiekem achter te komen, kun je hem vragen of je de foto op zijn rijbewijs even mag zien. Zeg nooit meteen dat je aan astrologie doet en ontken dat zo nodig in alle toonaarden, want veel mannen houden niet van labiele zweefteven.

De auteur vermeldt welke combinaties van sterrenbeelden de beste kans hebben op een langdurige relatie en welke moeilijk met elkaar overweg kunnen. De meeste astrologen spreken trouwens over zonetekens, omdat ze eigenlijk niets te maken hebben met de sterrenbeelden aan de hemel. De astrologen zijn het er niet over eens welke zonetekens moeilijk met elkaar te verenigen zijn. Ik heb de opvattingen van Liz Rose samengevat in de bovenstaande tabel. Daarin zien we achter de Ram 4 groene en 2 rode hokjes, die aangeven welke sterrenbeelden goed of slecht bij hem passen. Voor alle mannen zijn er 4 of 5 passende sterrenbeelden beschikbaar. Maar kijk nu eens naar de vrouwen, de verticale rijen. Daar zien we dat de Leeuwvrouw (nr. 5) met alle mannen overweg kan, terwijl de Steenbokvrouw (nr. 10) met 8 sterrenbeelden problemen heeft. Betekent dit dat Steenbokvrouwen veel meer relatieproblemen hebben dan andere vrouwen?

Gelukkig is er geen enkele reden om zulke beweringen serieus te nemen. Dit bleek bijvoorbeeld uit een onderzoek van de socioloog David Voas (*Skepter* 20/2). Hij vroeg de geboortedata op van 10 miljoen echtparen in Engeland en Wales. Hun gegevens waren in 2001 verzameld voor een volkstelling waaraan iedereen verplicht moest meewerken. Als er iets klopt van de astrologische beweringen, dan mogen we verwachten dat bepaalde sterrenbeelden vaker (of minder vaak) met elkaar trouwden dan gemiddeld, of dat ze langer bij elkaar bleven. Maar dat was niet het geval.

Astrologen verklaren zulke negatieve resultaten door erop te wijzen dat er nog veel meer factoren zijn die invloed hebben. Maar dat argument gaat niet op. Zelfs wanneer het sterrenbeeld slechts in 1 op de duizend gevallen van invloed is, dan kun je dat statistisch aantonen, omdat de steekproef zo groot was (ruim 20 miljoen). Vergelijk het met een muntstuk dat je honderd keer opgooit. Het is dan niet bijzonder als je 51 keer kop gooit (51%). Maar het zou wel heel bijzonder zijn wanneer het muntstuk nog steeds in 51% van de gevallen op kop valt nadat je het honderdduizend keer hebt opgegooid (die kans is veel kleiner dan 1 op een miljard).

Om de man van je dromen te veroveren en te behouden, moet je volgens Liz Rose weten hoe je hem het beste kunt behagen en wat je moet doen om te voorkomen dat je hem weer kwijtraakt. Alle bekende astrologische vooroordelen en stereotypen passeren de revue. Enkele voorbeelden:

De **Tweelingman** heeft een grote vriendenkring en haat het om alleen te zijn. Hij is een handige praatjesmaker en niet zo betrouwbaar. Vertel hem nooit je diepste geheimen. Reken niet op vurige seks. Daarvoor kun je beter terecht bij een Ram, Leeuw of Schorpioen. Verander regelmatig je uiterlijk om hem geïnteresseerd te houden. De **Kreeftman** is heel huiselijk, gevoelig en wat humeurig. Hij wil dat je hem verzorgt zoals zijn moeder dat deed. De **Leeuwan** wil dat je zijn prestaties bewondert en hem prijst. Hij gaat graag met je shoppen. De **Maagdman** is geen feestganger en vaak vrijgezel. Hij is heel praktisch en betrouwbaar, maar heeft een neiging om te zeuren. De **Schorpioenman** is jaloers en achterdochtig. Als hij zich bedrogen voelt, kan hij vals of gewelddadig worden. Hij houdt van zwarte kleding, duistere zaken en extreme seks. De **Steenbokman** is een heel ambitieuze en harde werker, met veel zelfbeheersing en verantwoordelijkheidsgevoel. Hij wil graag dat je dure merkkleding draagt. De **Boogschutterman** houdt van reizen, nieuwe ervaringen, avontuur en risico's. Hij heeft al heel wat harten gebroken.

Zulke beweringen zijn al talloze malen op diverse manieren weerlegd. Je kunt bijvoorbeeld gebruikmaken van een betrouwbare persoonlijkheidstest, zoals de [Big Five](#). Daarin worden vragen gesteld over vijf persoonlijkheidsdimensies, die vaak goed aansluiten bij astrologische uitspraken. De mate van **extraversie** wordt onder meer bepaald door te vragen of iemand van feestjes houdt, graag mensen om zich heen heeft en altijd in is voor een praatje. Tweelingen zouden hier gemiddeld hoger moeten scoren dan bijvoorbeeld Kreeften. Een andere dimensie is **zorgvuldigheid**: houd je van orde, regelmaat en goede planning en kom je je afspraken na? Dat past astrologisch gezien beter bij Maagden en Steenbokken dan bij Tweelingen en Boogschutters. Maar men heeft nooit kunnen vaststellen dat de uitslag van een persoonlijkheidstest samenhangt met iemands sterrenbeeld.

De Franse statisticus Michael Gauquelin gebruikte biografieën van duizenden beroemde personen. Hij noteerde welke eigenschappen daarin werden genoemd en ging na of die verband hielden met de zonnetekens (sterrenbeelden) van deze personen. Hij keek ook naar hun ascendant en naar de positie van de maan, maar kwam tot de conclusie dat er geen enkel verband te vinden was. Andere onderzoekers keken of er beroepsgroepen zijn waarin bepaalde sterrenbeelden onder- of oververtegenwoordigd zijn. Ook daar is nooit iets van gebleken.

Er zijn astrologen die erkennen dat je op basis van een sterrenbeeld eigenlijk niets over een persoon kunt zeggen. Maar ze zullen er geen kritiek op leveren, want ze weten dat het geloof in de sterrenbeelden veel bijdraagt aan de populariteit van de astrologie. Als er over de sterrenbeelden geen artikelen en boeken meer verschijnen en als er geen kranten en tijdschriften meer zijn die horoscopen publiceren, dan zouden astrologen minder klanten krijgen en zouden veel minder mensen een astrologie cursus willen volgen.

Professionele astrologen geloven dat je precies moet weten op welk tijdstip en op welke plaats iemand is geboren om astrologische uitspraken te kunnen doen. Zij werken met een geboortehoroscoop waarin de positie van alle planeten staat aangegeven. Astrologen kunnen echter net zoveel "succes" boeken als ze met verkeerde geboortegegevens (en dus een verkeerde geboortehoroscoop) werken. Mensen passen niet beter bij hun eigen geboortehoroscoop dan bij andere horoscopen. Als je astrologen twee of meer geboortehoroscopen geeft, dan kunnen ze niet vaststellen welke daarvan bij een bepaalde persoon hoort, ongeacht hoeveel informatie ze over deze persoon hebben. Je kunt desgewenst twee personen nemen die maximaal van elkaar verschillen. Astrologen zullen dan niet vaker dan de kansverwachting kunnen zeggen welke geboortehoroscoop bij welke persoon hoort.

Daar komt nog bij dat astrologen allemaal wat anders uit een horoscoop halen. Hun oordelen stemmen onderling in het geheel niet met elkaar overeen. Cliënten van astrologen zijn weliswaar vaak tevreden met de interpretatie van hun geboortehoroscoop, maar ze blijken net zo tevreden te zijn met de interpretatie van een verkeerde horoscoop, die niet op hen betrekking heeft.

Het is dus allemaal een illusie en aangetoonde onzin. Astrologen blijven het echter hardnekkig en tegen beter weten in geloven, omdat ze zich niets aantrekken van onderzoeksresultaten. Vele anderen blijven de astrologie ook steunen, want er is geld mee te verdienen.

[Volgende blogartikel](#)
[Voorgaande blogartikel](#)

 Spiritualiteit

- < Minder zuurstof met Transformational Breathing
- > De KNAW en astrologie

62 gedachten over “Op mannenjacht met astrologie”

ragnar

22/05/2008 om 18:44 | Bewerken

De Astrologen werden behoorlijk van hun stuk gebracht door de ontdekking van Uranus, Neptunis en Pluto en proberen nog steeds een nieuwe manier te bedenken deze nieuw ontdekte planeten in het schema in te passen.

Er zijn wel experimenten uitgevoerd om voor eens en altijd de waarde van Astrologie te bewijzen of te weerleggen, de resultaten zijn op zijn zachtst gezegd nogal uiteenlopend.

Dus ondanks het geloof van veel intelligente mensen in Astrologie waaronder zelfs geleerden is toch de eindconclusie, wanneer we een volstekt eerlijke mening over Astrologie als wetenschap, (zo zullen we het toch moeten benoemen want het is een van de meest geordende systemen van kennis die we kennen) willen geven: Niet genoeg gegevens.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Frank B.

22/05/2008 om 19:49 | Bewerken

@Ragnar,

We?

Spreek voor jezelf.

Astrologie is kennis?

Onzin is geen kennis. Geordende onzin ook niet.

Astrologie is wetenschap?

Hoogstens een absurde theorie. Bij wetenschap komt meer kijken. Bijvoorbeeld checken of de theorie overeenkomt met de werkelijkheid. Niet bepaald een forte van astrologen. Meeste onderzoek is door niet-astrologen gedaan.

Niet genoeg gegevens?

Ruim voldoende gegevens. Zie de astrologie artikelen op de Skepsis-site. De theorie is al absurd, maar daadwerkelijk onderzoek bevestigt het keer op keer: astrologie is onzin.

Dit gezegd hebbende:

@Rob

Hoe zit het eigenlijk met de Weegschaalman? 😊

Frank B.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Mario

22/05/2008 om 20:15 | [Bewerken](#)

De grootste astrologische giller vindt ik altijd dat je volgens de 'echte' astrologen het exacte geboortemoment moet weten. Maar dan ook echt exact, want een paar minuten verschil bij een tweeling is de verklaring als er grote verschillen tussen hen blijken te zijn. Maar wanneer is dat moment dan? Het moment van bevruchting? De eerste wee? Als het hoofdje er uit is? Bij de eerste ademteug? Het moment dat de verloskundige op de klok kijkt? Loopt die klok gelijk? Rond de verloskundige de tijd niet af op een mooie 5 of zelfs 10 minuten? En wat te denken van tijdzones? Moet je niet de exacte zonnetijd weten op de geboortelocatie? En hoe deden ze dat voordat ze nauwkeurige klokken hadden? En als je in die tijd op zee geboren werd, dan was niet alleen de tijd niet bekend, maar ook de exacte plaats niet!

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Rob Nanninga

22/05/2008 om 20:55 | Bewerken

@ragnar

Vermoedelijk onderschat je hoeveel experimenten er al zijn uitgevoerd. De resultaten zijn niet uiteenlopend, maar duidelijk negatief. [HIER](#) staat een overzicht. Er is geen enkele astroloog die kan vertellen hoe je kunt aantonen dat het wel klopt. Geleerden zijn al lang niet meer in astrologie geïnteresseerd.

@Frank B. De Weegschaalman is naar verluidt een geboren charmeur, maar je kunt er geen diepgaande gesprekken mee voeren.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Rudolf Smit**

22/05/2008 om 21:27 | Bewerken

@Rob (en Ragnar)

IK vind het heel prettig dat je hebt verwezen naar een van de vele items op mijn website

<http://www.astrology-and-science.com>

Dank daarvoor.

Ik wil niet zo stellig zijn als Rob, maar er zijn inderdaad nog maar heel weinig geleerden geïnteresseerd in astrologie.

Overigens, Ragnar: astrologen werden NIET van hun stuk gebracht door de ontdekking van Neptunus, Uranus en Pluto. Integendeel, ze ervoeren het als een verrijking van hun arsenaal aan gereedschappen

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

ragnar

22/05/2008 om 22:00 | Bewerken

@Rudolf Smit: Zo ik het begreep werd het bestaande concept van Astrologie door deze nieuw ontdekte planeten behoorlijk ontwricht, deze nieuwe ontdekkingen voegden toch zeker weer een hele nieuwe dimensie toe aan het interpreteren van horoscopen, daar worden dan toch weer hele andere uitkomsten door gegenereerd? Of zie ik dit nu verkeerd, tenminste als er een verband bestaat tussen het lot van mensen en gebeurtenissen op aarde en de stand van de hemellichamen (daar staat Astrologie per slot van rekening toch voor, dus daar gaan we even van uit), in dat geval maken nieuw ontdekte hemellichamen (om deze algemene term te gebruiken) of planeten desnoods de zaak alleen maar complexer en gooien het oudere concept van Astrologie volledig overhoop. Dat is dan hierdoor toch weer sterk achterhaald. Ben erg nieuwsgierig naar je reactie.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Rob Nanninga**

23/05/2008 om 11:50 | Bewerken

Astrologen spreken elkaar dikwijls tegen en hun redeneringen zijn niet consistent. Daar hebben ze echter geen enkel probleem mee. In India werken de astrologen slechts met vijf planeten en met de siderische zodiak (de echte sterrenbeelden). Dat werkt volgens hen prima. Astrologen van de Werkgemeenschap hebben er nog drie planeten bij verzonnen om hun systeem kloppend te maken: Persefone, Hermes en Demeter. (www.wva-astrologie.nl/pdf/ef2000.pdf) Het maakt niet uit en iedere astroloog weet uit eigen ervaring dat het klopt. En als het niet klopt, ligt het nooit aan de astrologie.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

23/05/2008 om 12:08 | Bewerken

@Ragnar:

Er werd niets ontwricht. Zo denken astrologen niet. Het werd gewoon een welkome aanvulling in hun symbolische gedachtenwereld. "Ontbrekende schakels" zozeged... Hetzelfde gebeurde toen in de jaren zeventig de planetoïde Chiron werd ontdekt tussen de banen van Saturnus en Uranus. Ogenblikkelijk werd de symboliek bedacht/uitgezocht die bij deze mythologische figuur past (Chiron, de centaur) en voila een extra hulpmiddel bij de duiding van de horoscoop.

Er zijn zelfs astrologen die hun horoscopen volplempen met tientallen planetoiden (de brokken tussen Mars en Jupiter) — hoe meer symbolen, hoe meer duidingen, hoe vollediger het beeld. Dat het daarbij onnodig ingewikkeld zou kunnen worden werd/wordt niet altijd zo gezien.

Ik ben er zeker van dat tal van hedendaagse astrologen bezig zijn de nieuwe planeetjes voorbij Pluto in te passen in hun systeem.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat beslist niet elke astroloog daaraan meedoet.

Maar het doet er allemaal niet zoveel toe: als je mijn website doorleest, wordt duidelijk dat de astrologie, wetenschappelijk gezien, sowieso geen poot heeft om op te staan. Als (toenmalig) astroloog heeft mij dat danig veel pijn gedaan, maar het zij zo. Kijk eens op:

<http://www.rudolfhsmits.nl/a-pass1.htm>

Dan zul je zien wat voor impact dat besef op mij heeft gehad, en dan zul je misschien ook begrijpen dat tal van astrologen niets willen weten van de bevindingen van de wetenschap. Die gooit namelijk hun hele wereldbeeld, hun raison d'être, compleet aan barrellen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Rudolf Smit**

23/05/2008 om 12:37 | Bewerken

@Mario

“De grootste astrologische giller vind ik altijd dat je volgens de ‘echte’ astrologen het exacte geboortemoment moet weten. etc etc”

Je doet het op deze manier voorkomen alsof alle astrologen een IQ hebben van 20 of zo. Zo dom zijn ze dus niet.

En dat “het precieze geboortemoment” een probleem is hebben astrologen altijd al onderkend. Daarom geldt als algemene afspraak: het geboortemoment is het moment van de eerste ademtocht, de eerste schreeuw.

Dat er ook zoiets bestaat als een conceptiemoment weten astrologen dus ook wel. Daar hebben ze een techniek voor bedacht om die te bepalen, de zogenaamde Regel van Hermes – veel te ingewikkeld hier om uit te leggen. De uitkomsten daarvan zijn vanzelfsprekend uiterst dubieus, alleen al vanwege het feit dat de conceptie een proces is dat langere tijd vraagt. Eerst moet een zaadcel de wand van de eikel doorboren – vraagt tijd. Daarna moet-ie een stukkie door de cel heenzwemmen om bij de kern te komen – vraagt tijd. En tenslotte de vereniging met de eikel – kost tijd. Dus wat is het conceptiemoment?

Het moment van de eerste schreeuw is dus een stuk gemakkelijker. Dat wordt ook gezien als het moment dat de baby een echt zelfstandig functionerend mens(je) wordt. Vandaar de relevantie van de geboortehoroscoop.

En dat probleem van de tijden — kennen ze allemaal: toen er nog geen computerprogramma’s waren gebruikten astrologen efemeriden, voorzien van tabellen voor de verschillende tijdzones, zomertijden, tijdsvereffening, sterretijdtabellen enz enz.

Al dat soort problemen waar jij het over hebt, zijn dus aan astrologen bekend. Ze mogen dan wel “pseudowetenschap” bedrijven, de exacte kanten daarvan (hemelmechanica, tijdrekening e.d.) hebben ze behoorlijk onder knie.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Rob Nanninga

23/05/2008 om 12:50 | [Bewerken](#)

Mooi stuk Rudolf! Over je leven als kritische astroloog. Heel verhelderend. [Astrology my passion](#). Daar zou toch ook nog een Nederlandse vertaling van moeten verschijnen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

23/05/2008 om 13:02 | [Bewerken](#)

@Rob

Dank voor het compliment. Ik heb echter geen behoefte het verhaal in het Nederlands te schrijven. De mensen die mijn site bezoeken, lezen iha wel Engels. Het is goed zo.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

ragnar

24/05/2008 om 13:20 | [Bewerken](#)

@Rudolf: Ik zal je web-site eens doorlezen, want ik weet werkelijk praktisch niets van het onderwerp af.

Dat het geen genade vindt in de ogen van de wetenschap wist ik wel, Engels lezen is (gelukkig) voor mij geen enkel probleem.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Henry

28/05/2008 om 18:41 | [Bewerken](#)

Rob, schreef je dit stuk n.a.v. het wetenschappelijk onderzoek waar Een Vandaag gisteren melding van maakte? Voor wie dat niet gezien heeft: uit een nieuw wetenschappelijk onderzoek zou blijken dat de stand van de planeten en echtscheidingen met elkaar samenhangen. Aangezien het aantal echtscheidingen hand over hand toeneemt, zou je bijna gaan denken dat de planeten steeds sneller gaan draaien of zoiets.

A propos: de eigenschappen van de tweelingman die hierboven worden geschetst, konden niet verder afstaan van de karaktereigenschappen van mijn vader, die ook Tweeling is. Maar daar hebben astrologen altijd weer een smoesje voor, dan vragen naar de precieze datum en dan blijkt dat je dan toch meer een ander sterrenbeeld in je hebt. Ja ja.

En dan te bedenken dat er mensen zijn die ook bij deze onzin nog onderscheid durven maken tussen 'goede' en 'slechte' astrologie. Natuurlijk moet je niet in die fluthoroscoopjes uit de damesbladen geloven, maar die serieuze, gestudeerde astroloog, die moet je niet zomaar in de hoek zetten hoor. Dat is wetenschap!

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

28/05/2008 om 19:45 | Bewerken

@ Henri

Het is weer eens heel gemakkelijk de spot te drijven met het een en ander. Doe eens als Ragnar: bestudeer eerst eens mijn website <http://www.astrology-and-science.com> voordat je wat zegt op zo'n badinerende toon (een ding bijvoorbeeld: astrologen spreken niet van een sterrenbeeld maar van een horoscoop.) Dan zul je hopelijk begrijpen dat astrologie dan wel een pseudowetenschap is, maar toch heel wat meer om het lijf heeft dan de vaststelling dat de eigenschappen van de Tweelingman niet lijken op die van je vader.

Dat onderzoek waar jij het over hebt, kun je inderdaad in zekere mate serieus nemen. Ik heb het gezien: best wel aardig gedaan, en het betreft enkele miljoenen echtparen, dus over te kleine aantallen kan men niet klagen. Maar

het is enigszins vergelijkbaar met het werk van David Voas, zoals beschreven in de laatste Skepter. Die heeft daarbij een aantal artifacten vastgesteld, ze er vervolgens uit gefilterd waarna er van enig effect niets overbleef. Ik weet dat de twee dames die dat (Nederlandse) onderzoek hebben uitgevoerd, inmiddels contact hebben gezocht met Voas en ook met Geoffrey Dean. Die was op 3 mei in Nederland en heeft een gesprek gehad met een van de twee onderzoeksters. Er zal nu worden gekeken naar eventuele artifacten in hun werk. Persoonlijk ben ik er tamelijk overtuigd van dat daar sprake van zal zijn, dus e.e.a. zal er wel uit worden gefilterd. Als dat niet zou gebeuren...ja, dan is er misschien wel iets aan de hand wat nader onderzoek behoeft. Maar nogmaals, ik denk het niet.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rob Nanninga

28/05/2008 om 19:46 | [Bewerken](#)

Tja, het wordt steeds erger als zelfs het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut en de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen de astrologie gaan propageren, betaald door de overheid.
<http://www.nidi.knaw.nl/en/output/demos/2008/demos-24-04-fokkema.pdf>

Het kost vast veel tijd en kennis om na te zoeken waar de fout zit.

Men beschikte niet over de geboortetijden, maar heeft voor iedereen een tijd van 12.00 uur 's middags genomen. Het ging om bepaalde hoeken die de planeten in een horoscoop met elkaar maken. Daarbij heeft men ook naar de 'langzame' planeten Uranus, Neptunus en Pluto gekeken (die er vele jaren over doen om van teken te veranderen), wat volgens de astronoom Frank Verbunt pseudocorrelaties kan opleveren. In het artikel zijn geen nadere gegevens te vinden. Die moeten dus opgevraagd worden.

Het kan veel meer tijd kosten om uit te zoeken wat de werkelijke oorzaak van het effect is, dan om te beweren dat het een bewijs is voor de astrologie. En zo'n ontcrachting zou ook geen nieuws zijn, want alle soortgelijke claims zijn al eerder ontcracht.

Toch moet het uitgezocht worden.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit28/05/2008 om 19:55 | [Bewerken](#)

@Rob en Henry

Het is mij bekend dat de twee onderzoeksters verder onderzoek gaan doen in hun vrije tijd.

Dit onderzoek was gedaan ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan van de KNAW, waarvan het thema was Magie en Wetenschap of zoiets. Het was niet serieus bedoeld heb ik begrepen, maar toen kwam er wel iets onverwachts uit. Tsjja, en dat maakt natuurlijk wel nieuwsgierig.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Rudolf Smit**28/05/2008 om 20:01 | [Bewerken](#)

P.S.

Met de pseudo-correlaties waar Frank Verbunt het over heeft is rekening gehouden, is ons verzekerd.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Rob Nanninga**28/05/2008 om 20:06 | [Bewerken](#)

@Rudolf

Ja, dat meende ik ook uit het artikel te kunnen opmaken. Maar er staan vrijwel

geen getallen in het stuk. Waar zaten de effecten voornamelijk? Heeft Dean de gegevens inmiddels in zijn bezit?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

28/05/2008 om 20:34 | Bewerken

@ Rob:

Dean is op dit moment op de terugweg naar Australië (had hem gisteravond nog even aan de telefoon). Hij heeft het artikel (ik heb voor hem een vertaling gemaakt van de meest relevante delen). Zodra hij weer gesetteld is zal hij er zich mee bezig houden. De twee onderzoeksters zijn dolblij met zijn hulp, dus er zal zeker sprake zijn van uitvoerige contacten.

En laat het jullie gezegd zijn: ze waren/zijn er zich zeker van bewust dat er mogelijke artifacten zijn. Vandaar ook dat ze contact zochten met Voas en Dean. Het zijn dus niet zomaar wat goedgelovige mensen.

De effecten zaten alleen in de aspecten (dus de hoekafstanden tussen de planeten). Het gekke was dus dat inderdaad, in overeenstemming met de astrologische theorie de onderlinge harmonische aspecten tussen de horoscopen van de koppels de neiging hadden gepaard te gaan met een goed huwelijk. Daarentegen hadden de koppels met disharmonische aspecten (door de onderzoeksters "dynamische" aspecten genoemd) de neiging vroeg of laat te gaan scheiden.

Een leuke bijkomstigheid: huwelijken met een "teveel" aan harmonische aspecten hadden ook de neiging uit elkaar te gaan, zij het wel na langere tijd. Waarschijnlijke reden: verveling.

Let wel: aspecten tussen de planeten zijn niet afhankelijk van de geboortetijd.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Henry

28/05/2008 om 21:28 | Bewerken

@Rudolf Smit: ik verwees naar de omschrijving van 'de' Tweelingman in het artikel in de blog en nee, die klopte niet met een Tweelingman die ik ken. Dat mag ik toch hopelijk nog vaststellen. Er is enig effect merkbaar op aarde van de dichtsbijzijnde hemellichamen, maar die zijn uiteraard voor alle mensen eender. De hemellichamen die verder weg staan, hebben geen aantoonbaar effect op de aarde, laat staan op de mensen. Ik heb dus ook geen zin die site van jou door te spitten.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

ragnar

29/05/2008 om 04:06 | [Bewerken](#)

@Henry: Dit vind ik nu zo jammer Henry, wel ergens een uitgesproken mening over hebben, maar niet even eerst de moeite nemen om je eens grondig in het desbetreffende onderwerp te verdiepen, hoe weet jij bijv zo zeker dat de hemellichamen die verder weg van de aarde staan dan de dichtsbijzijnde hemellichamen geen aantoonbaar effect op de aarde hebben (laat ik de mensen dan nog maar even buiten beschouwing, hoewel het daar natuurlijk wel om gaat) hoe kom jij aan die wetenschap, want je bent wel heel stellig in je beweringen, op deze manier kan ik natuurlijk ook wel van alles gaan ontkrachten.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

29/05/2008 om 07:58 | [Bewerken](#)

@ Henri

Je hoeft niet mijn hele site door te spitten om te weten te komen dat je boordevol vooroordelen zit en van onjuiste vooronderstellingen uitgaat. Het gaat er niet om of de planeten te ver weg staan om effect te hebben op

mensen ja of neen. Dat is niet relevant. Zoals Dean het ooit schreef in The Skeptical Inquirer: If astrology works then it works, period. Maar stel je gerust: het werkt niet.

Feit is wel dat astrologie duizenden jaren bestaat en dat het een forse culturele impact heeft gehad en nog heeft. Alleen al daarom is het interessant er iets meer van te willen weten dan de, inderdaad, wekelijkse onzin die in de bladen staat, en daar je hele oordeel (en veroordeling) op te baseren.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Henry

29/05/2008 om 10:06 | [Bewerken](#)

@Rudolf: als het niet relevant is of planeten te ver weg staan of niet om effect op mensen te hebben, dan vraag ik me af wat dan wel relevant is bij astrologie? Het is makkelijk naar een of andere site te verwijzen. Als je op een forum zit, dan vind ik dat je in je eigen woorden moet kunnen uitleggen waarom jij denkt dat astrologie enige waarde bevat. Ik heb je immers ook in mijn eigen woorden verteld waarom ik denk dat het onzin is.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

29/05/2008 om 14:15 | [Bewerken](#)

@ Henri:

Zie dit item:

The case for and against astrology

End of a shouting match

Abstract — Eleven representative views of astrologers 1863-2006 imply that astrology is all-revealing, factual, inarguably true, applicable to everything including past lives, enthralling to thinkers, soon to dominate scientific thought,

the key to a new world view, and more. Just study it seriously, they say, and you will be convinced it works. But seven representative views of scientists 1930-1998 who studied it seriously imply the exact opposite. This conflict of views can be explained by differences in what astrology means to different people, by differences in what astrology claims, and by the failure of astrologers to allow for non-astrological factors (hidden persuaders) that lead to astrology-like outcomes.

The case against astrology is that it is untrue, it has failed hundreds of tests, and astrologers do not usefully agree on what a given birth chart indicates.

The case for astrology is that a warm and sympathetic astrologer provides low-cost non-threatening therapy that is otherwise hard to come by. Much the same applies to sun sign astrology but at a more basic level.

In short, there is more to astrology than being true or false. But astrology is an easy target for commercial abuse. It also faces strong competition from hundreds of self-help psychology books that it may or may not survive once its true nature becomes more widely known. Includes tests of validity and agreement, and insights into how not to test astrology.

Ik verwees/verwijs niet naar "een" site, maar naar mijn eigen site. Deze heb ik in 2000 opgezet en vervolgens gevuld, niet alleen met eigen artikelen, maar ook met artikelen geschreven door mensen uit het wereldwijde netwerk dat ik sinds 1980 heb opgebouwd. Enkelen daarvan zijn Geoffrey Dean, Arthur Mather en Ivan Kelly (voorzitter astrology committee van CSICOP).

We hebben laatst alle pagina's afgedrukt, bij elkaar ruim 700. Uit deze pagina's zal een boek worden gedistilleerd dat over afzienbare tijd verschijnt.

Kortom, er zit veel meer aan astrologie vast dan wat jij zo eventjes knoerthard poneert.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rob Nanninga

29/05/2008 om 14:55 | [Bewerken](#)

Skeptici baseren zich bij voorkeur op onderzoeksresultaten. Die geven in laatste instantie altijd de doorslag. Dat ben ik met Rudolf eens.

Maar daarmee hoeven we niet te ontkennen (wat Rudolf een beetje lijkt te doen) dat het wetenschappelijk gezien extreem onwaarschijnlijk is dat de factoren die astrologen in een horoscoop onderscheiden informatie zouden kunnen verstrekken over iemands leven.

Ook zonder enig onderzoek te doen, kunnen je argumenten geven die het aannemelijk maken dat astrologie niet klopt. Henry noemt bijvoorbeeld het feit dat afstanden geen rol spelen. Zo kan Mars tijdens de ene geboorte wel zeven keer zo ver weg staan als tijdens een andere. Dat maakt voor de astrologie niks uit. Dit strookt niet met de bekende natuurwetten. Zo zijn er nog veel meer argumenten te noemen.

Er zijn heel veel wetenschappers die het niet de moeite waard vinden om astrologische claims te onderzoeken. Ik denk niet dat je hen bevooroordeeld of dogmatisch kunt noemen. De kans dat er wat uitkomt en dat het een vruchtbaar onderzoeksterrein blijkt te zijn, mag met recht erg laag worden ingeschat.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

29/05/2008 om 15:34 | [Bewerken](#)

@ Rob zegt:

“Maar daarmee hoeven we niet te ontkennen (wat Rudolf een beetje lijkt te doen) dat het wetenschappelijk gezien extreem onwaarschijnlijk is dat de factoren die astrologen in een horoscoop onderscheiden informatie zouden kunnen verstrekken over iemands leven.”

Neen hoor Rob, ik “lijk” niet iets te doen.

Mijn site maakt heel duidelijk dat astrologie objectief gezien geen waarheid bevat. En daar sta ik helemaal achter.

Waar ik alleen niet tegen kan is dat mensen met veel kabaal een oordeel vellen zonder zich eerst ergens in verdiept te hebben. Je kunt dus niet zomaar zeggen: mijn vader is Tweeling maar zijn karaktereigenschappen lijken niet op die van een Tweeling, om daarmee de hele astrologie van tafel te vegen. Je moet iets met de correcte argumenten bestrijden. Zelfs een man als Ivan Kelly zal zich verzetten tegen het argument: astrologie kan niet, want de planeten staan te ver weg, gewoon omdat hedendaagse astrologen helemaal nooit uitgaan van enige fysieke werking (wat Henry kennelijk wel denkt).

Ik herhaal wat Dean ooit schreef in *The Skeptical Inquirer*: "if astrology works, then it works, period." Maar zoals uitgebreid onderzoek inmiddels heeft vastgesteld: astrologie werkt dus niet.

Dat neemt niet weg dat astrologie, vanwege zijn rijke symbolentaal, wel degelijk een goed therapeuticum kan zijn. Zoals ik schreef aan het einde van mijn eigen "levensverhaal als kritisch astroloog":

[Astrology can be] helpful, not because astrology itself is helpful, but because astrology sets a scene that helps to be helpful.

Wat mijn companen en mijzelf betreft, zijn wij aan het einde van het onderzoek gekomen. Alles wordt nu op papier gezet. Anderen hoeven het werk niet over te doen. Om met Rob te spreken, het is voor wetenschappers inderdaad niet meer de moeite waard astrologische claims onder de loep te nemen.

Het zit er in dat in de loop van dit of volgend jaar nog maar één uitgebreid artikel op mijn site zal worden geplaatst, namelijk het uitgebreide astrologische onderzoek over alle mensen die in een week tijd werden geboren in een bepaalde streek in Engeland, en wier leven werd gevolgd en alle belangrijke gebeurtenissen, ziekten, baanveranderingen, huwelijken enz enz genoteerd. Dit is het cohort-onderzoek van Dean en dat heeft machtig interessante resultaten opgeleverd, alleen... geen enkel bewijs voor de astrologie.

Wetenschappelijk gezien is het dus schluss met de astrologie. Ik denk alleen dat astrologen desondanks zullen doorgaan. Astrologie heeft immers alle kenmerken van een Geloof. Want net zo min als je de paus uit zijn hoofd kunt praten dat Jezus de zoon van God is, net zo min kun je astrologen uit hun hoofd praten dat astrologie een Grandioze Illusie is.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

henry

29/05/2008 om 15:47 | Bewerken

@Ragnar: ik heb die wetenschap dat verafstaande planeten weinig of geen invloed hebben op aarde van een astronoom, die dat in Een Vandaag zei en die mening hebben andere astronomen ook. Die hebben daar weet van, neem ik aan, want zij bestuderen de invloed van hemellichamen. Als astronomen die invloed niet kunnen vaststellen, hoe willen astrologen het dan weten? Wat is jouw argument dan dan die invloed er wel is? In je eigen woorden s.v.p.

@Rudolf: als jij zelf zegt dat het voor de wetenschap schluss is met astrologie, wie ben ik dan om daar moeilijk over te doen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Rudolf Smit**

29/05/2008 om 15:56 | Bewerken

@ Henri

Zeker, laten we er verder niet moeilijk over doen. Maar ik blijf er bij: gebruik de correcte argumenten. Het argument vanwege de afstanden van de planeten (en wat ik ook zo vaak hoor: de sterrenbeelden staan niet meer op dezelfde plaats in de Dierenriem als 2000 jaar geleden) geldt niet, want astrologen gaan niet uit van fysieke werking maar van de symbolische werking (wat dat ook zijn moge)...

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**ragnar**

31/05/2008 om 00:46 | Bewerken

@Rudolf: Je stelt in je post gericht aan Henry: Gebruik de correcte argumenten, de afstand tussen de planeten zijn aan verandering onderhevig maar in de Astrologie is dat gegeven niet relevant, Astrologen gaan volgens jou n.l. van de symbolische werking uit, wat bedoel je daar nu eigenlijk precies mee? Je schrijft er verder over (deze symboliek): Wat dat ook zijn moge?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

31/05/2008 om 15:45 | [Bewerken](#)

@Ragnar. Dank voor je vraag, waar ik direct op inga. Maar laat ik eerst een redentiefout herstellen die ik in een vorige post maakte:

“Want net zo min als je de paus uit zijn hoofd kunt praten dat Jezus de zoon van God is, net zo min kun je astrologen uit hun hoofd praten dat astrologie een Grandioze Illusie is.”

Ik bedoelde te zeggen: ...net zo min als je de paus uit zijn hoofd kunt praten dat Jezus de zoon van God is, net zo min kun je astrologen **DUIDELIJK MAKEN** dat astrologie een Grandioze Illusie is.”

Zo dat is dat.

Nu jouw vraag.

Met symbolische werking bedoel ik dat astrologen uitsluitend uitgaan van de symboliek van de planeet, en daarbij afstand en grootte totaal negeren. Een voorbeeld: Neem de planeet Mars. Volgens de astrologische symboliek staat Mars voor de volgende eigenschappen. (Positief) activiteit, strijdbaarheid, enthousiasme, vastberadenheid en doorzettingsvermogen. (Negatief) Overactiviteit, ongeduld, impulsiviteit, risico's nemend, agressiviteit, wraakzucht, wreedheid.

Astrologisch redenerend zal iemand met een “sterke Mars” in zijn horoscoop die eigenschappen moeten vertonen. Met een sterke Mars bedoelen ze dan

bijvoorbeeld: Mars conjunct Zon (staan samen op een korte afstand aan de hemel) en dan in vierkantaspect met Pluto (gezien vanuit aards perspectief 90 graden van elkaar verwijderd, zou, indien er geen andere "verzachtende" factoren in de betreffende horoscoop aanwezig zijn, kunnen leiden tot een opeenstapeling van de genoemde negatieve eigenschappen van Mars.

En dan doet het er dus helemaal niet toe dat:

- de zon geen planeet is maar een ster
 - de zon veel en veel groter is dan Mars
 - Mars op enkele honderden miljoenen kilometers van de aarde is verwijderd en Pluto enkele miljarden kilometers.
 - Pluto inmiddels is gedegraded tot dwergplaneet.
- etc etc

Dan is er dus ook het gegeven dat een dwergplaneet als Pluto qua astrologische symboliek net zo krachtig, soms zelfs krachtiger is dan de reuzenplaneten Jupiter en Saturnus.

Astrologische symboliek is heel rijk – er zijn boeken volgeschreven aan de symboliek van een enkele planeet... Daarom zei ik ook: wat dat ook zijn moge, want je kunt er heel veel kanten mee op.

Dat neemt allemaal niet weg dat inderdaad horoscopen soms heel accurate beschrijvingen van de persoon in kwestie kunnen geven. En dat is nou net de val waarin iemand kan trappen als hij/zij voor de eerste keer kennis maakt met deze kant van de astrologie. Zo ging ik destijds ook voor de bijl, want mijn persoonlijke horoscoop is teksboekvoorbeeld, zo precies.

Als je echter een en ander gaat natrekken over grote aantallen horoscopen, dan blijkt zo'n voltreffer als mijn horoscoop, niet meer dan een toevalstreffer te zijn.

Als ik het dan ook heb over "de juiste argumenten" bedoel ik simpelweg dit:

Kom niet aan met argumenten waar astrologen geeuwend hun schouders over op zullen trekken, zoals daar is: astrologie kan niet, want de planeten staan veel te ver weg om fysieke werking te kunnen uitoefenen e.d.

Dat vinden ze totaal irrelevant, want voor hun geldt slechts de symboliek en die lijkt meer dan eens op te gaan in hun praktijk (en waardoor ze iha zeer tevreden klanten hebben)

Dat het daarbij gaat om een illusie, een grandioze illusie, kan slechts blijken, en

is ook gebleken, uit gedegen onderzoek. Ruim tweehonderd mensjaren aan onderzoek heeft dat inmiddels uitgewezen. En daarover gaat dan ook website.

Ik hoop je vraag afdoende te hebben beantwoord.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Agno

31/05/2008 om 17:52 | Bewerken

@Rudolf,

Je kunt natuurlijk ook anders redeneren. Er is door deze grandioze illusie 200+ mensjaren aan nutteloos onderzoek verricht. Maatschappelijke energie die aan veel belangrijke zaken had kunnen worden besteed. Dit terwijl door het volgen van de simpele natuurkundige verklaring dat planeten niet altijd op dezelfde plek staan (reeds zo'n 300 jaar bekend), de hele astrologie in een oogwenk gefalsificeerd had kunnen worden.

Denk alleen al aan jouw persoonlijke dwaling op dit gebied (waardeer en respecteer overigens je openheid in deze. Buitengewoon leerzaam.). Hoeveel jaren heb je immers besteed aan wat uiteindelijk een dwaalspoor bleek te zijn. En hoe lang duurde het voordat je tot het inzicht kwam dat het eigenlijk allemaal niet klopte?

Is toch eeuwig zonde? Je leert natuurlijk altijd wel wat van het volgen van een dood spoor, maar echt effectieve kennisverwerving is het natuurlijk niet.

Daarom ben ik blij dat Skepsis de samenleving voorziet van nuchtere feiten en alternatieve verklaringen. Het kennismaken daarvan scheelt op termijn een hoop energie en ergernis.

Dunkt me.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

31/05/2008 om 19:57 | Bewerken

@ Agno

Ik maak uit je posting niet op of je mijn persoonlijk verhaal op mijn site al hebt gelezen.

Laat ik dan even duidelijk maken dat ik in eerste instantie uitging van dezelfde redeneringen als die van jou... vanwege mijn achtergrond als amateur-astronoom.

Een man als Dr Geoffrey Dean, een PhD cum laude in analytische chemie, dacht er net zo over.

Het wordt echter heel anders als je met de "echte" astrologie in aanraking komt. Toen wilde ik er veel meer van weten. Hetzelfde gold voor Dean.

Astrologie bleek niet in een oogwenk te falsificeren!

En de rest is geschiedenis.

Ik zou zo zeggen: je kunt pas weten of iets zonde van de tijd en overige moeite was als je er echt mee aan de gang bent geweest.

Ik heb al duidelijk gemaakt in een vorige posting dat de "simpele natuurkundige verklaring" zoals jij dat zegt, in eerste instantie dus niet voldoet (astrologen gaan nu eenmaal niet uit van fysieke werking!) zeker niet als je te maken krijgt met horoscoopanalyses die verrassend correct zijn. De bekende hoogleraar psychiatrie, Rühmke, schreef al in zijn leerboek Psychiatrie, deel 1, 1957, op blz 44: "Van de horoscopie zijn mij gevallen bekend die zeer treffend zijn". Als je zulke gevallen tegenkomt, kun je wel zeggen "dat is stom toeval", maar teveel toevalligheden bij elkaar geeft toch wel te denken. Vandaar dat zoveel mensen zich hier mee bezig zijn gaan houden, en vandaar ook dat er 200+ mensjaren in gestopt zijn om een en ander nou eens nauwkeurig uit te vissen.

Terugkijkend denk ik dat het de moeite waard is geweest.

Voor mij persoonlijk had het zeker heel prettige kanten. Als astroloog was ik namelijk vooral therapeutisch bezig met mijn cliënten. Zo heb ik uiteengevallen huwelijken aan elkaar gepraat met behulp van de astrologie, heb ik mensen die

vast waren gelopen geholpen met het vinden van een uitweg, heb ik mensen geholpen een beter inzicht in zichzelf te krijgen, enz enz.

Dus dat alleen al was "rewarding". Het leukste was het als er een flinke bos bloemen thuis werd bezorgd van een dankbare client, of als op oudejaaraavond een voormalige cliënt voor de deur stond om mij een vorstelijke fles wijn te overhandigen alweer uit dankbaarheid. Kortom, als het om menselijke contacten gaat, kan ik alleen maar terugdenken aan veel vreugdevolle momenten.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Agno

31/05/2008 om 22:35 | Bewerken

Rudolf,

Ik heb je verhaal op jouw site helemaal gelezen en vond het boeiend.

Toch blijft er na je post hierboven een paar dingen knagen:

1. je gebruikt vaak 'reference power' als een begrijpelijke reden waarom je in astrologie ging geloven. Bijv. de referentie naar Dr Geoffrey Dean, een PhD cum laude in analytische chemie (wat heeft dat met astrologie te maken?). Of het citaat van de psychiater Rühmke uit 1957. Persoonlijk zegt titelatuur me helemaal niets meer (eerlijk is eerlijk; toen ik jonger was wel. Ik vond Sheldrake bijv. erg interessant en hoe harder hij verguisd werd hoe meer fan ik werd). Op een bepaald moment is dit echter omgeslagen en heb ik een aversie jegens dit soort zelfverklaarde 'voortrekkers' gekregen. Het gaat mij tegenwoordig puur om de logische gedachtegang die deze mensen hanteren om tot een bepaalde conclusie te komen. Als daar iets in rammelt dan neemt mijn argwaan toe. Ik heb vele goede professoren meegemaakt die er op hamerden om niets voor zoete koek aan te nemen en net zo lang een conclusie te 'challengen' tot je het begreep en aanvaardde. Deze houding heeft me tot nu toe nog niet één teleurstelling opgeleverd...

2. Ergens op Internet las ik dat jij één van de voortrekkers bent geweest om ethische normen omtrent de toegepaste astrologie te ontwikkelen. Dat siert je

en toont je lef om tegen de heersende mores in te roeien. Vraag blijft wel hoe je het ethisch kan rijmen om mensen in iets te laten geloven waarvan je weet (weliswaar achteraf) dat het niet klopt. Je zegt dat je huwelijken gered hebt, maar misschien heb je mensen wel diepongelukkig met elkaar laten voortleven door ze als expert een schijn "voorbestedmdheid" mee te geven. Of misschien hebben ze zich wel onsterfelijk belachelijk gemaakt in hun familiekring door iedereen te vertellen dat ze bij elkaar gebleven zijn door hun horoscoop. Dit is niet om je op woorden te pakken, maar ik ben nieuwsgierig hoe je als persoon hiermee omgaat (is er bijvoorbeeld naast de trots over 'vreugdevolle momenten' die uit je vorige post spreekt, ook misschien een vorm van schaamte over het geven van valse hoop?)

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

ragnar

01/06/2008 om 03:20 | [Bewerken](#)

@Agno: Misschien is het wel een voorwaarde (in algemene zin) voordat men tot echte effectieve kennisverwerving komt, toch eerst een aantal dwaalsporen te moeten volgen. Bestudeer de geschiedenis van de wetenschap (op wat voor terrein dan ook) er maar eens op na. (Je hebt het hier trouwens wel even over een periode van tweehonderd jaar!).

Om dan na afloop maar even te verzuchten van Tjonge, tjonge wat een gigantische misser, dat is wel erg gemakkelijk, ja als we dat van te voren allemaal al konden detecteren, dan zou er inderdaad weinig meer te leren vallen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

01/06/2008 om 08:57 | [Bewerken](#)

@ Agno

Kijk, dit waardeer ik nou: je stelt zinnige vragen en ook wezenlijke kwesties aan de orde. Dit vraagt om een gedegen antwoord. Zal ik je vandaag nog geven, maar ik ga nu eerst naar de jaarlijkse boekenmarkt in Zwolle, mijn woonplaats.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

01/06/2008 om 15:47 | [Bewerken](#)

Okay, hier is de beloofde uitgebreide reactie op de posting van Agno:

Agno, je zegt: "Toch blijft er na je post hierboven een paar dingen knagen: 1-je gebruikt vaak 'reference power' als een begrijpelijke reden waarom je in astrologie ging geloven. Bijv. de referentie naar Dr Geoffrey Dean, een PhD cum laude in analytische chemie (wat heeft dat met astrologie te maken?). Of het citaat van de psychiater Rühmke uit 1957."

Beste Agno: ik gebruik genoemde "reference power" niet als "autoriteitsargument", maar veeleer om duidelijk te maken dat mensen van wie je het niet zou verwachten blijkbaar toch wel wat konden zien in astrologie. Neem Geoffrey Dean nou: hij gaf een uitstekende baan als hooggewaardeerde academicus op om astroloog te worden. Simpelweg omdat hij als gevolg van nader onderzoek vaststelde dat er wel degelijk wat in leek te zitten, en wat ook niet zo eenvoudig te falsificeren bleek. Hij liet zich dus niet hinderen door het oppervlakkige argument: het kàn niet, want de sterren en planeten staan te ver weg om überhaupt invloed te kúnnen uitoefenen. Net als ik had hij vastgesteld dat het in de astrologie kennelijk niet gaat om fysieke beïnvloeding maar om heel iets anders. Wát dan? Geen idee! Maar astrologen zijn strikt pragmatisch — zoals ik zelf het ooit schreef in mijn boek "De Planeten Spreken": vraag niet aan astrologen hoe het werkt, ze weten slechts dat het werkt en daar werken ze mee.

Ik haalde ook Rühmke aan omdat die niet bang bleek een eerlijke vaststelling te doen, namelijk dat sommige horoscoopanalyses heel treffend bleken te zijn. Volgens tegenstanders van de astrologie/astrologen kàn zoiets immers niet! Het kan blijkbaar wel. Rühmke was zo eerlijk dat te zien en te zeggen. (Ongetwijfeld zal hij vanwege die uitspraak de nodige stront over zich heen gekregen hebben. Het principe van de "free inquiry" wordt namelijk echt niet

zo ongelimiteerd in de praktijk gebracht binnen de academische wereld. Maar dat terzijde.)

En ik was zo ook eerlijk mijn eigen vooroordelen opzij te zetten en me vervolgens echt in de astrologie te gaan verdiepen na daartoe uitgedaagd te zijn door mijn toenmalige baas. Die had immers gezegd: "je oordeelt over iets waarvan je niets afweet." In wezen bedoelde hij: "je moet je niets aantrekken van al die hoogleraren astronomie die jou voorschrijven dat astrologie niet deugt, maar je moet zelf op onderzoek uitgaan."

Agno zegt: "Ergens op Internet las ik dat jij één van de voortrekkers bent geweest om ethische normen omtrent de toegepaste astrologie te ontwikkelen. Dat siert je en toont je lef om tegen de heersende mores in te roeien."

Dat klopt. Ik nam het voortouw tot de oprichting van het toenmalige NGPA: Nederlands Genootschap van Praktiserende Astrologen (inmiddels opgegaan in de Astrologen Vakvereniging Nederland". De ethische code die ik daarvoor ontwikkelde had een aantal duidelijke gedragsregels. Zo verbood het bijvoorbeeld "harde" voorspellingen te doen, zoals daar zijn kon: dan en dan gaat je echtgenoot dood, etc. Ik breng dit naar voren omdat de oprichting van het NGPA eigenlijk een reactie was op het laakbare voorspellingsgedrag van de toentertijd heel bekende astroloog Jan Bernard Gieles te Den Haag (in 2007 als 89-jarige pauper overleden). Die vond dat je dat soort voorspelling gewoon hoorde te doen. Dat hij daarmee mensen sowieso hopeloos in de ellende bracht, kon er hem bij niet in. Het zal je gezegd worden: over zo en zoveel tijd gaat je man dood... Dat het dan gewoonlijk niet uitkwam was wel zo fijn, maar ondertussen had de persoon die het was gezegd wel aardig in de pinarie gezeten.

Agno zegt: "Vraag blijft wel hoe je het ethisch kan rijmen om mensen in iets te laten geloven waarvan je weet (weliswaar achteraf) dat het niet klopt. Je zegt dat je huwelijken gered hebt, maar misschien heb je mensen wel diepongelukkig met elkaar laten voortleven door ze als expert een schijn "voorbestedmdheid" mee te geven. Of misschien hebben ze zich wel onsterfelijk belachelijk gemaakt in hun familiekring door iedereen te vertellen dat ze bij elkaar gebleven zijn door hun horoscoop. Dit is niet om je op woorden te pakken, maar ik ben nieuwsgierig hoe je als persoon hiermee omgaat (is er bijvoorbeeld naast de trots over 'vreugdevolle momenten' die uit je vorige post spreekt, ook misschien een vorm van schaamte over het geven van valse hoop?)"

Leuk dat je dit allemaal opwerpt.

Laat ik je daarom even duidelijk maken hoe mijn werkwijze was. Zo had ik het nooit over "voorbesteding". Want ik had al lang wel in de gaten gekregen dat er heel wat meer factoren zijn die een karakter en een levensloop bepalen dan wat er in een horoscoop besloten ligt. Ik gebruikte de horoscoop daarom vooral als gespreksmethode, dus als een middel om tot een therapeutisch gesprek te komen. En dat werkte wonderwel! Meestal ging het zo dat ik het consult, dat soms een hele middag in beslag nam, begon met een korte technische uitleg van de horoscoop. Daarna vroeg ik de cliënt waarvoor ze kwam (meestal waren het vrouwen) en dan begon het gesprek. Ik pikte dan een saillant detail uit de horoscoop, en noemde daarbij enkele factoren om te besluiten met de vraag: herkent u daar iets in van uw situatie?

Zo ontwikkelde het gesprek zich vanzelf. Nooit en te nimmer zei ik: u bent zo en zo en uw situatie is zus en zus want dat staat in de horoscoop. Neen, de horoscoop was alleen maar een handvat, en het leven van de cliënt(e) was altijd een zaak van eigen verantwoordelijkheid. De horoscoop was immers géén blauwdruk van het leven waaraan niet te ontkomen viel. Als dan de cliënt naar huis ging, in 99 van de 100 gevallen opgelucht, tevreden en met nieuwe moed de toekomst tegemoet ziende, en ik het gesprek voor mijzelf evalueerde, dan bleek dat van de twee à drie uren die het consult had geduurd er misschien maar 20% was opgegaan aan het bekijken van de horoscoop.

Wat de huwelijken betreft die ik aan elkaar had gepraat, dat ging op een soortgelijke wijze: niet zeggen, uw huwelijk is voorbestemd, neen, aan de hand van de respectieve horoscopen elkaars persoonlijkheden uitdiepen en dan zien of er nog voldoende grond was om bij elkaar te blijven. Van twee huwelijken weet ik dat ze blijvend waren gered: jaren later zag ik ze terug in goede harmonie. De fles vorstelijke wijn op oudejaarsavond was afkomstig van een van hen.

Kijk, als ik als "ouderwets" astroloog te werk was gegaan: dwz voorspellen en beweren dat het allemaal onontkoombaar vastligt in de horoscoop, dan had ik zeker iets gehad om me over te schamen. Want dan had ik mijn cliënten dingen voorgespiegeld die inderdaad geen grond hadden. Maar dat heb ik niet gedaan. Nooit ook heb ik ze "valse hoop" gegeven. Want dan zou ik zeker zijn in gegaan tegen mijn eigen ethische code. Eigen verantwoordelijkheid eerst!

Zeker, in de jaren dat ik als astroloog werkte in Australië kreeg ik ook te maken met cliënten die van mij een serie voorspellingen verwachtte. Ik heb ze meteen duidelijk gemaakt, dat ik daar niet aan begon omdat (a) het beter is niet je

eigen toekomst te weten, en (b) omdat de astrologische voorspellingstechnieken onbetrouwbaar waren/zijn. (Dat had mijn eigen gecomputeriseerde onderzoek inmiddels al uitgewezen). Sommigen dropen dan teleurgesteld af... De toenmalige Australische astrologie werd immers gedomineerd door een oude dame, Doris Greaves, en die had maar één devies: "astrology is about prediction". Daaraan wenste ik dus niet mee te doen.

Laat ik het nog maar eens herhalen wat er op mijn site staat over de "case for and against astrology": "The case for astrology is that a warm and sympathetic astrologer provides low-cost non-threatening therapy that is otherwise hard to come by." Zo heb ik gepoogd te werken en ik meen daarin geslaagd te zijn. Ik heb dus niets gedaan dat ethisch niet verantwoord was.

Zo, voor nu even genoeg. Volgende vraag!

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Amateur

01/06/2008 om 21:33 | [Bewerken](#)

Het lijkt mij, dat Rudolf Smit een witte raaf is in het gezelschap der astrologen. Mensen die hem geconsulteerd hebben zijn bijzonder goed af geweest. De vraag is natuurlijk, hoe loop je tegen zo iemand aan? Loop je niet het risico een kwakzakver aan te treffen, die je in goed vertrouwen je problemen voorlegt en die er dan een potje van maakt? Welke garantie heb je, dat het niet zo is? Hoe weet je zeker of iemand een "warm and sympathetic astrologer" is?

Aan de redactie: we hebben zomertijd!

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

02/06/2008 om 11:47 | [Bewerken](#)

@ amateur

Je bewijst mij teveel eer. Ik was heus geen "witte raaf". Astrologen met enig verantwoordelijkheidsgevoel (en dat zijn er velen!) zijn gewoonlijk aangesloten bij een beroepsvereniging, waar men er ethische codes en klachtencommissies op nahoudt. Wat ik al aangaf, de Astrologische Vakvereniging Nederland (AVN) heeft een uitgebreide beroepscode, vraagt zijn leden examens te doen, waarin het vak "professionaliteit in counselling" tot de hoofdmoten behoort. Ik heb hun achtergronden nog eens nagelezen, en tot mijn blijde verrassing zag ik dat de kern van "mijn" ethische code is gehandhaafd. Ook zag ik dat de horoscoop absoluut niet wordt gezien als allesbepalend, maar dat de eigen verantwoordelijkheid van de client voorop staat.

Ik raad niemand meer aan om naar een astroloog te gaan, maar als het zou moeten, dan is een astroloog van de AVN redelijkerwijs een betrouwbare keus.

Laat ik nog eens nadruk leggen op het gegeven dat je in verschillende artikelen op mijn site kunt vinden, namelijk dat het merendeel van de astrologen heel aardige lieden zijn, die oprechte belangstelling en zorg hebben voor hun medemens en die zich daarbij bewust zijn van hun beperkingen. Kortom, het merendeel zijn mensen met verantwoordelijkheidsgevoel, die zich echt niet te buiten gaan aan rare fratsen.

Het idee van sommige tegenstanders van astrologen om die te zien als smerige bedriegers die er alleen maar op uit zijn hun klanten zoveel mogelijk geld uit de zak te kloppen, is een idee dat kant noch wal raakt. De meeste astrologen kunnen er niet eens van leven. Die doen het naast hun reguliere baan. Dat gold in "mijn tijd" en dat zal nauwelijks veranderd zijn. Astrologen tenderen immers naar sterk idealisme, en missen daardoor gewiekste zakelijkheid.

Ondertussen staat dus vast dat astrologie alle wetenschappelijke basis mist. Maar mijn compaan Geoff Dean schreef het al in een Skeptical Inquirer ergens midden jaren 80: "Astrology does not have to be truthful to be useful". Ik kan daar alleen maar mee instemmen.

Dat neemt niet weg dat de aanleiding voor deze blog, het boek "Bedazzle je man" (wat een titel!) de zaak voor de astrologie geen goed doet. Integendeel. Denk maar niet dat de AVN blij is met zo'n boek!

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rob Nanninga

02/06/2008 om 12:58 | Bewerken

@ Rudolf

Hoe weet je dat astrologen zich goed bewust zijn van hun beperkingen? Ben je nog wel op de hoogte van wat astrologen tegenwoordig doen? Of heb je nog een romantisch beeld van meer dan een kwart eeuw geleden? Bekijk eens wat moderne websites van astrologen. Lees wat astrologen beweren, welke diensten ze aanbieden, voor welke bedrijven ze werken en tegen welke tarieven. Denk je bijvoorbeeld dat astrologen van de AVN niet meedoen aan commerciële tv-programma's van RTL4 met astro-bellijnen? Dan heb je het mis en loop je achter. Die ethische code van jou is een wassen neus. Hier is een voorbeeld van een moderne AVN-astroloog:

<http://www.astroaspect.nl/astrotv.htm>[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Rudolf Smit**

02/06/2008 om 13:18 | Bewerken

@ Rob

Ik ga uit van de astrologen die ik nog ken en die zijn zich zeker bewust van hun verantwoordelijkheid.

Maar het is waar, ik bemoei me niet meer met het wereldje en bezoek zeker niet astrologische websites e.d.

Als AVN-leden mee doen met astro-bellijnen, vind ik dat niet comme il faut! Helaas, ook hier slaan de commercie en de vrije markt dus toe. Jammer.

Bedankt voor deze mededeling.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Agno

02/06/2008 om 14:52 | Bewerken

"Ondertussen staat dus vast dat astrologie alle wetenschappelijke basis mist. Maar mijn compaan Geoff Dean schreef het al in een Skeptical Inquirer ergens midden jaren 80: "Astrology does not have to be truthful to be useful". Ik kan daar alleen maar mee instemmen."

@Rudolf,

Daar verschillen we dus fundamenteel van mening. Ik zou met Geoff Dean's adagium dus nooit mee kunnen instemmen. Als iets niet 'truthful' is, dan is het toch gewoon het eerlijkst om je clientèle daarvan ook gewoon van op de hoogte te stellen? Vergeet niet dat veel kwetsbare mensen en personen met hoge geestelijk nood zich tot Astrologen wenden. Die geef je dan toch geen vaag advies dat inmiddels aantoonbaar nergens op gebaseerd is? Dat is bedrog. Ik snap daarom ook niet hoe je dit ethisch voor jezelf kan verantwoorden.

Tuurlijk kun je daar dan tegenin brengen dat ook artsen soms placebo's voorschrijven en dat dit net zo onethisch is. Toch ligt dat mijns inziens anders. Je gaat namelijk uit van een wetenschappelijk aangetoond effect dat zelfgenezing kan stimuleren (door de heilzame werking van het gepercipieerde effect dat alle ingenomen pilletjes werken), Bovendien wordt een placebo onder gecontroleerde omstandigheden toegediend. De medische ethiek schrijft tevens voor dat een arts dus nooit iemand een placebo mag geven die een echt werkend medicijn nodig heeft).

Commercie en vrije marktwerking zijn overigens hele goede en natuurlijke principes die aan de basis staan van elke economie. Elk aanbod schept bovendien zijn eigen vraag (wet van Say), dus dat Astrologen betaald worden voor hun diensten is een onvermijdelijk resultaat van een simpele economische wet. Is niet goed en is niet slecht. Is niet eerlijk en ook niet oneerlijk. Commercie slaat niet toe, commercie is er gewoon. Is de menselijke natuur. Daarom geloof ik niet in idealisme als drijfveer om mensen te helpen. Niemand doet iets zonder enige vorm van eigenbelang (als was het maar om in de hemel te mogen). Hoeft echt niet alleen om geld te gaan, kan ook een vorm van

macht en persoonlijke erkenning zijn (kijk maar hoe relatief laag betaald ministers zijn vergeleken met het bedrijfsleven).

Daarom Rudolf, vrees ik met grote vreeze dat de (goedbedoelde!) ethische normen inmiddels verworpen zijn tot een rafelige valse vlag op een onwelriekende modderschuit.

Ben overigens benieuwd naar jouw mening over hoe het inmiddels bewezen ontbreken van een wetenschappelijke basis wel zou kunnen bijdragen aan een meer ethische uitoefening van de Astrologie. Dus niet alleen geen voorspellingen mogen doen en geen betaling mogen ontvangen; maar veel meer op het gebied van eerlijke voorlichting aan mogelijke klanten over wat de wetenschap er precies over zegt. Of zie je dat nu juist als de taak van Skepsis...?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rob Nanninga

02/06/2008 om 14:53 | [Bewerken](#)

Rudolf, ik heb net nog even gekeken bij RTL gemist, want ik had het dagelijkse programma "Astro" nog nooit gezien. De astrologe van de AVN, de club die jij zo hoog hebt zitten, is een commerciële praatjesmaakster en onzinverkoopster die ook kaarten legt en tevens claimt dat ze helderziend en heldervoelend is.

En nou nooit meer beweren dat de AVN een betrouwbare club is! Jouw kennis van de astrologische wereld is al lang niet meer up to date. De beste astroloog is tegenwoordig de astroloog die er het meeste aan verdient.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

02/06/2008 om 15:47 | [Bewerken](#)

@Rob

Nou, van dat RTL-programma was ik niet op de hoogte. Maar ik kijk gewoon niet naar die dingen. Helaas, AVN is dus geen betrouwbare club meer. Ik vind dat heel spijtig. Dan is die beroepscode van hun ook een wassen neus.

@Agno

Jij zegt: "Die geef je dan toch geen vaag advies dat inmiddels aantoonbaar nergens op gebaseerd is? Dat is bedrog. Ik snap daarom ook niet hoe je dit ethisch voor jezelf kan verantwoorden."

Jij hebt kennelijk niet goed tot je laten doordringen dat ik destijds astrologie voornamelijk als gesprekstechniek gebruikte. Ik herinner me nog heel goed dat ik dan aan het begin van elk consult zei dat astrologie wetenschappelijk gezien discutabel was (het boek *Recent Advances* van Dean was toen al uit en had ik grondig gelezen), maar dat het desondanks wel bruikbaar kon zijn. Dus ze waren gewaarschuwd. Uiteindelijk ging het om het resultaat. En daar was men heel tevreden mee. Ik blijf er bij, ik deed niets verkeerd, maar ik ben er wel van afgestapt toen de wetenschappelijke basis waarop ik nog steeds had vertrouwd helemaal was weggevallen. Lees mijn verhaal er nog maar eens op na.

Wat de wetenschappelijke kant betreft, mijn site geeft de zaken weer zoals ze zijn. Lees alle 67 artikelen er maar op na. Daar is zorgvuldig over nagedacht, alle artikelen zijn peer-reviewed.

Nog een antwoord op een vraag aan jou: ik ben van mening dat de wetenschap niets heeft bij te dragen aan een ethischer beoefening van de astrologie. Dat moeten astrologen zelf doen. De ethische code die ik destijds uitdacht had weinig van doen met wetenschap.

Maar wat mij betreft mag de astrologie gewoon ophouden te bestaan. Ik zie het daar alleen niet van komen.

Dus laat Skepsis maar zijn best doen in dezen, maar ik vrees dat het vechten tegen de bierkaai is. Astrologen, enkele uitzonderingen daargelaten, hebben zich namelijk definitief van de wetenschap afgekeerd.

Het enige wat ik op deze blog heb gedaan en nog doe is de zaken weergeven zoals ze zijn. (Behalve dan dat ik fout zat mbt de AVN, sorry!)

Laat ik nog eens retireren wat wij zeggen op mijn site:

The case for and against astrology

End of a shouting match

Abstract — Eleven representative views of astrologers 1863-2006 imply that astrology is all-revealing, factual, inarguably true, applicable to everything including past lives, enthralling to thinkers, soon to dominate scientific thought, the key to a new world view, and more. Just study it seriously, they say, and you will be convinced it works. But seven representative views of scientists 1930-1998 who studied it seriously imply the exact opposite. This conflict of views can be explained by differences in what astrology means to different people, by differences in what astrology claims, and by the failure of astrologers to allow for non-astrological factors (hidden persuaders) that lead to astrology-like outcomes.

The case against astrology is that it is untrue, it has failed hundreds of tests, and astrologers do not usefully agree on what a given birth chart indicates.

The case for astrology is that a warm and sympathetic astrologer provides low-cost non-threatening therapy that is otherwise hard to come by. Much the same applies to sun sign astrology but at a more basic level.

In short, there is more to astrology than being true or false. But astrology is an easy target for commercial abuse. It also faces strong competition from hundreds of self-help psychology books that it may or may not survive once its true nature becomes more widely known. Includes tests of validity and agreement, and insights into how not to test astrology.

Agno, als je het met die ene alinea niet eens wilt zijn, jammer dan, maar ik ga het niet veranderen alleen maar om jou een plezier te doen.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Agno

02/06/2008 om 17:28 | Bewerken

“Nog een antwoord op een vraag aan jou: ik ben van mening dat de wetenschap niets heeft bij te dragen aan een ethischer beoefening van de astrologie. Dat moeten astrologen zelf doen. De ethische code die ik destijds uitdacht had weinig van doen met wetenschap. Maar wat mij betreft mag de astrologie gewoon ophouden te bestaan. Ik zie het daar alleen niet van komen.”

Rudolf,

Dank voor je antwoord, maar dat was mijn vraag niet. Het gaat me niet zozeer om de Astrologen zelf die hun diensten/geloof verkopen, maar over het zo eerlijk mogelijk informeren en beschermen van hun (kwetsbare)doelgroep. Als dit via een zelfreinigende keurmerkorganisatie als AVN met een ethische gedragscode niet afgedwongen kan worden (en we zijn het eens dat dit een heilloze weg is), dan is de enige andere weg dat iemand (zoals bijv. jijzelf met jouw site) of een Stichting Skepsis daar publiekelijk een tegengeluid over laten horen. Onze enige 'munitie' zijn die wetenschappelijke onderzoeksresultaten. Als Astrologie inmiddels echter onder een 'geloof' geschaard kan worden (dus zonder enige (pseudo)wetenschappelijke bewijsvoering)...

...then I rest my case!

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Rudolf Smit

02/06/2008 om 17:36 | [Bewerken](#)

Agno

Ik heb hier weinig aan toe te voegen.

Groet -R

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Agno

02/06/2008 om 17:39 | Bewerken

Rudolf,

Dat we dit nog mogen meemaken. Emoties overmannen mij...

Aaah. Da's flauw. Ik las net nog "we zijn het eens!"

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Rudolf Smit**

02/06/2008 om 17:55 | Bewerken

Agno, inderdaad, we zijn het eens, maar om een of andere reden vond ik het juist te zeggen dat ik er weinig aan toe had te voegen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Amateur**

02/06/2008 om 20:29 | Bewerken

@Rudolf Smit,

ik ben op een andere site/forum erg onaardig tegen je geweest. Daar heb ik spijt van. je bent me door je reacties op dit blog veel sympathieker geworden. En niet door je afwijzingen van je vroegere collega's.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rudolf Smit

02/06/2008 om 21:17 | Bewerken

@ amateur – dat is fideel van je.

Maar ach, ik ben niet uit op sympathie. Ik wil alleen graag dat er op een blog als dit met correcte argumenten wordt gedebatteerd, dus met kennis van zaken.

Misschien mag ik je verwijzen naar deze link

<http://www.skepsis.nl/discussie-astrotest-0.html>

Daarin zie je hoe Rob N inderdaad met kennis van zaken discussiert met astrologen.

Groet -R

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Oppertovenaar**

30/06/2008 om 19:19 | Bewerken

Ik wilde alleen even achterlaten dat ik de posts van Rudolf Smit zeer verhelderend vond wat betreft astrologie, en dat sommige mensen inderdaad graag skeptisch uit de hoek komen maar daarbij niet altijd de beste argumenten gebruiken.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Rudolf Smit**

01/07/2008 om 12:02 | Bewerken

Dank je wel, oppertovernaar!

Groet -R

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Fred Versteeg

01/07/2008 om 13:36 | [Bewerken](#)

Een late reactie, maar beter laat dan nooit. Liz Rose zegt: "Het enige dat je nodig hebt is zijn sterrenbeeld. Om daar stiekem achter te komen, kun je hem vragen of je de foto op zijn rijbewijs even mag zien. Zeg nooit meteen dat je aan astrologie doet en ontken dat zo nodig in alle toonaarden, want veel mannen houden niet van labiele zweefteven."

Ja, dat is een lekker begin van een relatie! Dan liever een vrouw die zit te vissen naar mijn inkomen, dat is tenminste eerlijk.

Het verklaart misschien wel waarom ook ik regelmatig vrouwen tegenkom waarvan ik intuïtief aanvoel – jazeker, er zit bij tijd en wijle een 'zweefteef' in iedere man – dat ze in mij geïnteresseerd zijn, maar waarbij ik mij altijd weer verbaas dat zij zelden een persoonlijke vraag stellen. Geen vragen over je jeugd, beroep, hobby's, voorkeuren voor muziek, literatuur, eten, reizen e.d. Nee, het sterrenbeeld is dus voldoende voor ze.

Het sluit aan bij de obsessie van sommige vrouwen voor spiritualiteit.

Astronomie maakt daar bijna altijd onderdeel van uit. Het lijkt mij een vrijbrief te zijn voor het laten varen van elke vorm van ware introspectie. Het afwijzen van elke vorm van verantwoordelijkheid voor je eigen keuzes en daden. Het staat immers in de sterren geschreven.

Maar ik wens vrouwen die op deze wijze een partner denken te vinden veel succes. Laat ik ook eens in mijn kristallen bol staren: ik voorspel dat zo'n relatie niet lang zal duren.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Rudolf Smit

02/07/2008 om 09:15 | [Bewerken](#)

Oef! Fred Versteeg!

Laat een astronoom het onderstaande maar niet lezen!

>>Astronomie<<< maakt daar bijna altijd onderdeel van uit.

Je bedoelde natuurlijk astrologie!

Bedankt verder voor je aardige betoog.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Rudolf Smit

02/07/2008 om 16:08 | [Bewerken](#)

Vandaag gelezen:

woensdag, 02 juli 2008

Klachten over 'astroprogramma's' welkom bij SP

Mensen met klachten over zogenoemde astroprogramma's kunnen deze vanaf woensdag deponeren bij de SP. De socialisten openen het meldpunt Sterrenbeeld Melkkoe.

(Novum) – Mensen met klachten over zogenoemde astroprogramma's kunnen deze vanaf woensdag deponeren bij een meldpunt van de SP. Volgens SP-kamerlid Jan de Wit misleiden dergelijke programma's met zweverige voorspellingen radeloze mensen, die met ernstige problemen kampen. De socialisten hebben het meldpunt 'Sterrenbeeld Melkkoe' gedoopt.

In astroprogramma's kunnen mensen tegen betaling spiritueel advies vragen. Ook kunnen kijkers een sms-abonnement nemen op toekomstvoorspellingen en gezondheidsadviezen. "Deze bellers worden via allerlei trucs op achterbakse wijze belazerd, net als eerder met de belpellen gebeurde", zegt De Wit. "Dat kan gewoon niet. Ook deze praktijken moeten van de buis."

Marco Verhagen, presentator van het RTL-programma Astrotijd Vips, herkent zich niet in de zienswijze van de socialist. In zijn programma krijgen BN'ers live een consult van een 'gediplomeerd astrologe'. "Mensen kunnen inderdaad bellen, maar daar kiezen ze zelf voor. En mijn ervaring is dat de uitspraken van de astrologe vaak ook kloppen", zegt Verhagen. "Maar er zijn ook programma's waar op basis van alleen de stem een advies wordt gegeven, daar twijfel ik ook wel eens aan. Maar ook daar is het een eigen keuze om te bellen."

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

ragnar

09/07/2008 om 17:46 | [Bewerken](#)

@Fred Versteeg: Het lijkt me dan toch dat je met een dergelijke vrouw niet veel gesprekstof hebt, helemaal niet geïnteresseerd in persoonlijke zaken, dus dan wel heel snel uit gepraat bent, of je zou moeten pretenderen behoorlijk in Astrologie geïnteresseerd te zijn, maar er nog niet zo veel vanaf te weten, laat haar dan maar lekker verder praten en uitleggen, (als ze tenminste de moeite waard voor je is) de rest komt dan vanzelf wel.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Uisge

10/07/2008 om 18:30 | [Bewerken](#)

Grappig...

Ik heb net semianekdotisch bewijs tegen de tabel bij het artikel. In het afgelopen half jaar zijn er veel (n=6) relaties in mijn vriendengroep uitgeraakt. Allen waren geschikt volgens de tabel. Er zijn nog twee relaties (waaronder de onze) die heel goed en stabiel zijn. De ene is neutraal volgens de tabel de ander (de mijne) is negatief. Ik en mijn vriendin zijn gelukkig bij de skeptici. Volgens de tabel is onze relatie gedoemd te mislukken (schorpioen en tweelingen)

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jerom

19/07/2008 om 01:11 | Bewerken

Naar site-je dit.

Het gaat nl. bij alles om geloof en wat dat kan doen voor mensen.

Tuurlijk is het misschien onzin net als dat er waarschijnlijk geen echte God bestaat.

Maar 90% van de mensheid gelooft toch in een hogere macht en dat is veel belangrijker dan dat jij en ik op het net gaan blaten dat er geen God is.

Waar het om gaat is dat het sommige mensen hoop, steun gewoon lol of weet ik wat geeft.

Kwakzalvers daargelaten maar als je net een klote situatie hebt meegemaakt en Astrologie zegt je in je krantje 's morgens dat alles helemaal goed komt dan is dat harstikke ok.

Je gedachten worden misschien positief gepushed waardoor wat je gelezen hebt ook uit komt.

Dikke prima.

In iedere geval beter als wat ik hier lees.

Wordt er treurig van.

Als Rudolf zegt dat hij huwelijken heeft gered dan is de vraag of hij mensen dan niet diepongelukkig met elkaar verder heeft laten leven helemaal niet de juiste.

Veel belangrijker is het om je af te vragen waarom jij die vraag stelt.

Het is geen "voorbestedmdheid" maar kansen en als ik een relatie heb met een leeuw of God weet ik wat dan is het hartstikke grappig en ok om te lezen dat je tegen bepaalde dingen aan kunt lopen samen, helemaal als het klopt.

Klopt het niet, nog beter, niets aan de hand.

Kijk Uisge, ik hoef je toch niet uit te leggen dat de persoonlijke achtergronden en psychologie van iemand de bepalende factoren zijn in of een relatie gaat werken of niet maar ik kan je wel zeggen dat de schorpioen de dingen veel minder diep voelt als de tweeling, dat zal vast nog 's een gesprekje opleveren hier en daar.

Als het dan nog aan is. 😊

En voor Fred, niemand heeft gezegd dat Astrologie je verantwoordelijkheden wegneemt, heel erg kort, net zo kort als de vraag welk soort vrouwen je naar je sterrenbeeld vragen.

Wederom zou je jezelf iets anders moeten vragen op zo'n moment.
De stier zou koppig en een heleboel andere dingen zijn en die kloppen gewoon vaak, ik herken ook altijd een andere stier, who cares of het wetenschappelijk bewezen kan worden.
Venus voel ik toch wel.
Zelfs het werk van Gauqelin maakt dan niet uit.
Lees ik even op astro.com hoe het met iedereen waar ik om geef min of meer gaat, blijkt echt eng vaak te kloppen en lees ik dat mijn leven de kant op gaat die ik zelf ook voel.
Voelde me laatst niet zo lekker en mijn ex geeft me een 1 of ander homeopatisch middeltje en ik knap gelijk op, voor het slapen gaan bedank ik iets of iemand voor een mooie dag en ik vertel mijn dochter dat het ok is om fouten te maken.
Een typisch perfectionistisch maagdje is het.
En een vriendin belt me vandaag vanaf haar WC dat ik op m'n geld moet letten, dat ik teveel uitgeef op het moment terwijl ik dat normaal niet zo doe.
Klopt ook.
Klinkt toch een stuk leuker allemaal als dit kilgroene zeur site-tje.'
Ik eindig dan maar met de woorden dat er voor een heleboel zaken geen absolute waarheid is maar alleen de visie van mensen.
En dus is die waarheid voor iedereen anders.
Whatever works for you.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Uisge

21/07/2008 om 17:00 | [Bewerken](#)

@ jerom

Jerom zegt : "Kijk Uisge, ik hoef je toch niet uit te leggen dat de persoonlijke achtergronden en psychologie van iemand de bepalende factoren zijn in of een relatie gaat werken of niet maar ik kan je wel zeggen dat de schorpioen de dingen veel minder diep voelt als de tweeling, dat zal vast nog 's een gesprekje opleveren hier en daar."

Probeer je nu te stoken in een goed huwelijk?

Hoe kunnen we dingen überhaupt dieper en minder diep voelen?

En de voorspelling dat ik en mijn vriendin zullen praten over onze gevoelens is wel erg gemakkelijk denk je niet?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

John

12/08/2008 om 11:42 | [Bewerken](#)

@Ragnar

En ik had begrepen dat Pluto zich sinds vorig jaar geen planeet meer mag noemen. Poeh...die astrologen hebben het maar druk gehad met hun inlegkunde...

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Uisge

16/08/2008 om 12:49 | [Bewerken](#)

Ik had Jeroms bericht nog helemaal niet goed gelezen toen ik mijn vorige reactie plaatste. Ik ga er even van uit dat Jerom geen "TROLL" is en serieus.

Jerom word treurig van deze mooie site waar sceptici en anderen met elkaar van gedachten kunnen wisselen. Als ik de rest van zijn mail lees snap ik ook wel waarom hij dit zo een trieste site vind. Hoe wel ik niets met skepsis te maken heb zou ik hier toch graag Jeroms levens visie en de mijne naast elkaar leggen. Daarmee hoop ik dan ook meteen uit te leggen waarom deze site en wat het uitdraagt niet zielig is.

Ik begin met de metafoor van een grote jarenlang niet onderhouden tuin van een groot vervallen en leegstaan landhuis waar van alles groeit en leeft. Sommige plekken zijn van de tuin zijn heel erg overgroeid en zelfs heel donker. Maar over het algemeen zullen de meeste mensen de tuin prachtig vinden. De tuin staat natuurlijk model voor de natuur in zijn geheel.

Ik stel mij voor dat wanneer een gelovige als Jerom de tuin binnenkomt onder de indruk is van de schoonheid van de tuin. Hij zal een beetje door de tuin gaan wandelen en raakt misschien nog wel meer onder de indruk van de tuin en zal zich vast gaan afvragen hoe het toch kan dat de tuin er zo mooi uitziet. Hij zal dan een aantal hypothesen op stellen hoe het kan dat de tuin er zo prachtig uit ziet.

Als een scepticus als ik de tuin in kom zal ik onder de indruk zijn van de schoonheid van de tuin net als Jerom en andere gelovigen. Ik zal ook een beetje door de tuin gaan wandelen en raak ook nog wel meer onder de indruk van de tuin en zal mezelf vast gaan afvragen hoe het toch kan dat de tuin er zo mooi uitziet. Ik zal dan een aantal hypothesen op stellen hoe het kan dat de tuin er zo prachtig uit ziet.

Tot zover is er geen verschil tussen een gelovige en een scepticus.

Jerom verzint een hypothese op basis van een aantal waarnemingen. Zo ziet hij helemaal achter in de tuin iets fladderen en denkt oh misschien zijn het wel elfjes. Met elfjes zou de tuin nog mooier zijn. Ook ziet hij hele mooie bloemen die hartvormige blaadjes hebben en hij denkt misschien dat het wel erg tof zou zijn als deze bloempjes goed voor het zijn hart(hij heeft misschien wat Agina pectoris)zouden zijn. Hij neemt een bloem en eet hem op en voelt inderdaad zich iets beter.

En scepticus als ik zal in die mooie tuin rondlopen en ook wat zien fladderen achter in de tuin. Ik denk dat het waarschijnlijk een vogel is maar de tuin is zo mooi en mysterieus dat ook ik misschien wel denk aan elfjes achter in de tuin.

Nu komt het echte verschil. Een scepticus gaat op onderzoek uit. Ik zou achter in de tuin gaan kijken wat daar fladderd. Helaas is het geen elfje maar wel een hele mooie vlinder. Ook ik zal door de tuin wandelen en de hartvormige bloemen zien en ga ze even ruiken en proeven.

Op dat moment kom ik Jerom tegen.

Hij zegt: "mooie tuin he?"

Ik ben het met hem eens en zeg: "ja zeker prachtig. Ik heb achter in de tuin ook nog heel mooie vlinders gezien.

Jerom zou nu geschokt zijn: "maar als je daar bent geweest dan heb je misschien de elfjes weg gejaagd. Ik vind dat je daar niet weer naar toe moet gaan.

Ik zou dan reageren: "maar ik heb helemaal geen elfjes gezien. Wel hele mooie

vlinders. Ik denk dat er helemaal geen elfjes in deze tuin zijn. Eigenlijk is het helemaal niet zo waarschijnlijk dat elfjes überhaupt bestaan niemand heeft ze ooit gezien."

Jerom word nu boos: "he ba wat ben jij een gemeene man. Ik en 90% van alle andere bezoekers van deze tuin geloven dat er elfjes zijn. Waarom ben jij zo triest dat je mijn geloof in elfjes onderuit wilt halen? De tuin is heel mooi en nog mooier als er echt elfjes in zouden wonen. Bovendien jij zegt dat er geen elfjes zijn maar ik heb ze zelf gezien achter in de tuin.."

Een scepticus als ik zou dan vragen: "hoe weet je zeker dat wat je zag een elfjes was? Wat heb je echt gezien"

Jerom is wel kwaad maar wil wel eerlijk zijn en zecht dan:"nou ja ik zag de vleugels van een elfje fladderen"

Ik : "zag je allen een vleugel fladderen"

Jerom: "ja. Maar achter in de tuin leven elven dat weten de meeste mensen hier dus wat ik zag moet wel een vleugel van een elf zijn."

Ik: "Ja kijk ik moet eerlijk zijn. Ik heb ook even gedacht dat het misschien wel een elf kon zijn maar heb het onderzocht en alles wat je ziet fladderen zijn vlinders hoor.

Jerom: " Zo zeg wat ben jij triest. Het is veel belangrijker dat ik en 90% van alle mensen hoop en troost halen uit de gedachte dat die elfjes er zijn. De elfjes zorgen er zelfs voor dat er geneeskrachtige bloemen in de ze tuin bloeien. Omdat jij alles onderzoekt maak je alle mooie beelden stuk."

Ik:" maar ik heb helemaal niets vernield. Ik heb zelfs hele mooie vlinders ontdekt die jij nog steeds niet hebt gezien omdat je bang bent dat je dan je elfjes weg jaagt. Deze tuin is prachtig en word alleen maar mooier als je het goed onderzoekt. Heb je bijvoorbeeld die hartvormige bloemetjes gezien? ze ruiken heerlijk en smaken nog lekker ook. Ik heb ze geproefd en voel me nu een beetje vrolijker misschien zit er wel een stof in die op het beloning centrum van mijn hersenen werkt?"

Jerom: "Dat zijn de geneeskrachtige bloemen die de elfjes voor ons hebben klaar gemaakt. Maar ze zijn goed voor het hart. Misschien doen ze ook wel iets in de hersenen maar ik weet zeker dat ze goed voor mijn hart zijn. Ik heb ze geproefd en mijn angina was meteen weg."

Ik: "De zou best kunnen maar ik vind je bewijs niet echt sterk. Mijn idee over de hersenen weet ik ook niet zeker hoor... Misschien moeten we het dubbelblind onderzoeken. Als er een effect is kunnen we het vervolgens verder analyseren en misschien de werkzame stof vinden en hebben we een nieuw medicijn"

Na dubbelblind onderzoek blijken de bloemen niet beter te werken dan een placebo.

Jerom: "Nee als je het zo onderzoekt dan werkt het niet. Je hebt het weer alleen met je skeptische sneu bril bekeken en ja dan werkt het niet want ja mensen moeten wel weten wat ze krijgen want ze moeten er ook in geloven. Ik heb bovendien besloten dat jij met je onderzoek bepaalde delen van de tuin niet meer in mag en heel veel mensen geloven het zelfde als mij dus...."

Ik: Beste Jerom we zijn het er over eens dat de tuin heel mooi is. Omdat de tuin heel mooi is wil ik weten wat die tuin zo mooi maakt en ik heb ontdekt dat er nog veel meer ineresante en mooie fenomenen en plekjes in de tuin te vinden zijn. Jij en je medegelovigen hebben misschien naar jouw idee nog wel een mooier beeld van de tuin. Ik denk dat je beeld niet klopt maar kan begrijpen dat het voor sommige mensen een prettig en niet al te ingewikkeld beeld is. Ik zal daarom niet elke dag in je gezicht schreeuwen dat je beeld niet klopt. Maar als jij mij stukken van de tuin ontzucht en mij beledigd dan vind ik dat niet prettig.

Ik heb begrepen dat jij denkt dat er iets mis is met mijn relatie en geeft me advies. Maar je zegt niet wat er dan mis is en hoe je aan de kennis komt. Als je zegt dat je het van de elfjes hebt gehoord ben ik wel benieuwd of je het bestaan van die elfjes nu al eens bewezen hebt of dat je er nog steeds alleen maar gelooft. Als dat laatste het geval is zou ik het ook prettig vinden dat je ophoudt om samen met je medegelovigen je met mijn relatie te bemoeien. Ik en mijn vriendin horen steeds van jou en je mede gelovigen dat onze relatie niet goed is. Omdat ik niet diep genoeg kan voelen(wat dat dan ook mag betekenen). Weet je wel hoe vervelend dat is en wat voor druk dat op ons legt?

Als laatste ben jij er van onder de indruk dat jij en je medegelovigen anderen niets en niemand kwaad doen. Ik heb al een paar voorbeelden genoemd hoe je elven geloof mij schade heeft berokkend. Je zij eerder ook dat het helemaal geen kwaad kan dat als je je klote voelt(handen uit de broek halen)dat iemand tegen je zegt dat alles die zelfde dag al weer beter gaat.

Dat zou inderdaad geen kwaad kunnen als je bewijs voor die stelling hebt maar als je dat niet hebt kan dat wel kwaad. Stel dat het die dag niet beter ging?

terwijl je dat wel het gezegd? Iemand kan daarvan nog wel dieper in de put raken. Bovendien zeggen jullie gelovigen helemaal niet alleen maar positieve dingen. Jullie zeggen juist heel veel vervelende dingen zonder dat je daar echt bewijs voor hebt. Ik vind dat kwalijk. Ik vind dat heel vervelend en gevaarlijk. Bovendien is het gewoon buitengewoon onethisch. Als je iets beweert dan ga ik er van uit dat je niet liegt. Als jij zegt dat iets gevaarlijk is dan zal ik oppassen. Als jij zegt dat iets volstrekt ongevaarlijk is dan zou ik normaal gezien je geloven dat gene gewoon doen. Maar jij zecht zulke dingen zonder dat er ook maar enig bewijs voor is. Je weet niet eens of het echt gevaarlijk of ongevaarlijk is. Omdat jij het vertikt om onbevooroordeeld onderzoek te doen kan ik in een gevaarlijk situatie terecht komen of juist een leuke ervaring missen omdat jij gelooft dat het gevaarlijk is.

Oh ja terwijl ik die ene plant onderzocht heb ik een medicijn gevonden in een andere plant wat wel echt werkt tegen je hart probleem. Je mag het gebruiken en ik heb het bewijs voor de werking volledig openbaar gemaakt dus als je mij niet geloofd kun je het onderzoek lezen en zelfs herhalen.

Mag ik nu alsjeblieft weer overal de tuin in om verder onderzoek te doen?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

A. Atsou-Pier

19/08/2008 om 10:04 | [Bewerken](#)

Een prachtig verhaal van Uisge, helemaal mee eens. Maar voor de derde keer : "Ik en mijn vriendin". Het zit naar mijn idee toch niet helemaal goed met die relatie ...

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Uisge

22/08/2008 om 14:50 | [Bewerken](#)

A. Atsou-Pier u hebt gelijk. Het ik niet volgens de gebruikelijke beleefthedsvorm om eerst "ik" te schrijven en daarna pas een andere persoon. In de anglo-saxische en voornamelijke amerikaanse wereld is zowel "me and my friend(s)" als "my friend and I" gebruikelijk. Mijn vriendin trekt aan dergelijke beleefdheids vormen niet al te zwaar aan gelukkig en ik ook niet 😊

Als uw insinuatie slaat over het woordje "mijn" in het zins deel "mijn vriendin" dan ben ik het er mee eens dat de Nederlandse taal onterecht een bezittelijk voornaamwoord gebruikt voor een volledig vrijwillige' vrije' en persoonlijke relatie. Mijn vriendin bezit mij niet en anders om bezit ik haar niet nog heb ik rechten op welke vorm van haar persoonlijke leven.

Persoonlijk vind ik dat "mijn" gebruiken voor een andere persoon erger dan je zelf voorop zetten.

Mijn gevoel voor de nederlandsche schrijf taal is slecht ontwikkeld dus excuses voor de schrijf fouten.

Maar de discussie hierover is er off-toppic dus ik zal ophouden.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Reacties zijn gesloten.

[Artikelen uit Skepter](#)

[Proefnummer van Skepter](#)